

תפ"ח 319-04-22 (ירושלים) - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

15.7.2025

בפני כב' השופטים א' דראל-סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג

תפ"ח 319-04-22 מדינת ישראל נ' פלוני

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד

המאשימה

נגד

פלוני
ע"י עו"ד מחמוד רבאח

הנאשם

גזר דין

השופט א' אברבנאל:

1. הנאשם הורשע בעבירה של ניסיון רצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בהכרעת הדין נקבע כי ביום 19.3.2022 בסמוך לשעה 09:30, בסמוך לצומת הרחובות דרך חברון, המפקד ודוד רמז בירושלים, התנפל הנאשם ללא סיבה נראית לעין על המתלונן מ.י. כשבידיו סכין שאורך להבה 20 ס"מ, שבה הצטייד בטרם יצא מביתו ובאמצעותה ניסה לרצוח את המתלונן.

בהכרעת הדין נקבע עוד כי "פעמים רבות הניף הנאשם את ידו ובכוח רב ניסה פעם אחר פעם לנעוץ את הסכין בפלג גופו העליון של המתלונן. במאבק שהתנהל ביניהם, שארך זמן לא קצר, שב הנאשם וניסה פעמים רבות לדקור את המתלונן. הנאשם המשיך בכך גם לאחר שהופל על ידי המתלונן על הכביש. הודות לתושייתו של המתלונן ולנחישותו הרבה נמנע הדבר מהנאשם. מעדותו המשכנעת של המתלונן ומצפייה בסרטוני האירוע, עולה באופן חד משמעי כי רק בשל מאבקו העיקש של המתלונן בנאשם, ניצלו חייו של המתלונן. הסכנה חלפה רק משהמתלונן גבר על הנאשם ועלה בידיו לאחוז בכף ידו, לחלץ ממנה את הסכין ולהשליכה למרחק... בשלב זה הגיעו למקום עוברי אורח, שסייעו למתלונן לקום, לקחו את הסכין, והורו בצעקות לנאשם לרדת על ברכיו. הנאשם הרים את ידיו וירד על ברכיו. כשש דקות וחצי לאחר מכן הגיעו אנשי משטרה, ובמהלך מעצרו נורה הנאשם על ידם בנסיבות שלא פורטו לפנינו, ופונה לטיפול רפואי...".

בעניין טענת ההגנה בדבר מצבו הנפשי של הנאשם בעת האירוע, נקבע בהכרעת הדין כי "אמו

של הנאשם ושני אחיו מסרו בעדותם גרסה כבושה ומגמתית הסותרת את דבריהם בהודעותיהם באופן שאינו ניתן ליישוב. יש להניח כי כאמור בתיעוד הרפואי שהוגש מטעם ההגנה, התרשמו בני המשפחה במהלך השנים ממצבו הנפשי הירוד של הנאשם, אך אין לקבל מפיהם תיאורים על אודות פרטי מצבו. אשר לדברי המתלון ועדי הראייה לאירוע, כי מבטו של הנאשם בעת האירוע היה מוזר, הוא נראה מנותק ומבולבל, ויצר רושם כאילו פעל בהשפעת סמים - ניתן להניח כי בעת האירוע היה הנאשם נתון בסערת רגשות. בין אם הדבר נבע מעצם ההתרחשות ומהחשש מפני הבאות, ובין אם מצבו הנפשי הירוד הוא שגרם לכך, לא הונחה לפנינו תשתית מספקת לגיבוש סייג חוסר השפיות. מחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה מטעם הפסיכיאטר המחוזי עולה כי אין בסיס לסייג כאמור; כך גם מהתיעוד הרפואי שהוגש מטעם ההגנה. משלא הוגשה חוות דעת נגדית מטעם ההגנה ומשההגנה אינה טוענת להתקיימות הסייג האמור, לא עולה שאלה זו לפנינו... מובן כי אין די בהגשת ראיות על רקע נפשי מסוים בעניינו של הנאשם, שאין חולק כי אינו עולה כמחלת נפש ועל התנהגותו החריגה בעת האירוע ובסמוך לאחריו, כדי להעניק לו פטור מאחריות פלילית או לקבוע כי לא גיבש כוונה להמית את המתלון (ע"פ 3250/17 פינטו נ' מדינת ישראל (14.10.2018)). כך גם בעניין טענת האוטומטיזם, שלא הוכחה רפואית ומשפטית, ומשכך דינה להידחות".

בעניין הוראת החיקוק שעל פיה הורשע הנאשם, נקבע כי "משהמאשימה לא ייחסה לנאשם מניע מדיני, דתי, לאומני או אידאולוגי, ובהתאם לכך לא האשימה אותו בעבירה לפי חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, יש להרשיע אותו בעבירה הבסיסית של ניסיון רצח...".

הראיות לעונש

2. מתסקיר שהגיש שירות המבחן בעניינו של המתלון, עולה כי האירוע הותיר בו צלקות עמוקות, שעל פרטיות לא נעמוד מטעמים של צנעת הפרט. המתלון כבן 38, אב לשלושה ילדים, מתקשה מאז האירוע לשוב לשגרת חייו ובשל כך הפחית את היקף עבודתו בחברה שבה הוא עובד.

3. מתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי, עד לאירוע עבד כפקיד בבית מלון והתגורר בבית הוריו בשכונת אבו טור בירושלים. את מפגשו עם קצינת המבחן ביקש הנאשם להפסיק והביע חוסר תוחלת בקיומה. בתסקיר צוין עוד כי בשיחה האמורה דיבר הנאשם באופן מבולבל ולא מאורגן. משכך לא הוגש תסקיר מלא בעניינו.

4. בחוות דעת שנייה מאת הפסיכיאטר המחוזי, שהוגשה בתיק זה ביום 9.5.2025 לבקשת ב"כ הנאשם לצורך שלב העונש, נקבע כפי שנקבע בעבר על ידי הפסיכיאטר המחוזי, כי הנאשם כשיר לעמוד לדין, כי בבדיקתו שולל הנאשם קיומן של הזיות, אינו מגלה מחשבות שווא, חשיבותו מאורגנת ושיפוטו ובוחן המציאות שלו תקינים.

5. ב"כ הנאשם הפנה לסיכום מחלה בעניינו של הנאשם מבית החולים סנט ג'וזף בירושלים מיום 18.12.2017, שבו אושפז הנאשם ליממה אחת בגין תלונות על כאבי ראש חריפים, ולפיו בקבלתו נמצא בהכרה מלאה, מתמצא בזמן ומקום, ותפקודי שפתו ודיבורו תקינים. בסיכום המחלה לא נזכרו ממצאים פסיכיאטריים שעלו בבדיקה. בסיכום מחלה נוסף של בית החולים האמור מיום 31.12.2017 בתום אשפוז של יום אחד, צוין כי "הרושם תחילה בבדיקה שמדובר במצב פסיכוטי עם תכנים פרנואידים, אך המשפחה מאשרת את כל התכנים שהמטופל מספר ומאמתת אותם. עם זאת עדיין קיים חשד לפסיכוזה. שולל מחשבות אובדניות או כוונות לפגיעה עצמית. אינו מעוניין באשפוז".

ב"כ הנאשם מפנה עוד לתעודה רפואית מיום 16.3.2022 - שלושה ימים לפני האירוע - ולפיה הנאשם פנה במועד האמור לטיפול בגין כאבי ראש והופנה לטיפול באפו ולבירור אלרגי. וכן לסיכום רפואי מיום 3.7.2023 בעת מעצרו, שממנו עולה כי נבדק בשל נטילת תרופות במינון גבוה ונבחן החשד למניע אובדני. מהתעודה עולה כי בבדיקה לא נמצאו ממצאים פסיכיאטריים.

עוד הפנה ב"כ הנאשם לסיכום אשפוז מיום 18.4.2022, שעניינו פגיעת ירי בבטנו ע"י אנשי משטרה במהלך מעצרו כאמור לעיל, וממנו עולה כי נורה פעם אחת בבטנו, דבר שגרם לפגיעה ברקטום, במעי, ובאברים פנימיים נוספים, וכתוצאה לאובדן שליטה על סוגרים, איבוד דם, המטומות וקרעים פנימיים. בקבלתו הורדם הנאשם והונשם ועבר ניתוח מידי. מסיכומי ביקור נוספים במרפאה עולה כי פציעתו של הנאשם טופלה במשך זמן רב במסגרת שירות בתי הסוהר ובגדרה נותח פעם נוספת.

ב"כ הנאשם מפנה עוד לתלונותיו של מרשו על התעללות של אסירים בו מינית ופיזית, וכן לטענתו בדבר טיפול בלתי נאות של שב"ס במצבו הבריאותי והנפשי וסבלו הרב כתוצאה מכך.

טיעוני הצדדים

6. ב"כ המאשימה עותרת להעמדת מתחם העונש ההולם לעבירה שבה הורשע הנאשם על 14-18 שנות מאסר. לטענתה מצבו הנפשי של הנאשם "בוודאי לא השפיע על ההתנהגות באירוע". את עונשו של הנאשם מבקשת היא להעמיד על 16 שנות מאסר בפועל, זאת בשים לב לכך שניהל את משפטו במלואו.

7. ב"כ הנאשם טוען כי "מדובר במי שיש לו רקע קודם, אם כי לא רקע רציף ומוכח, אבל מהמסמכים... עולה כי בתקופות שעברו הוא היה נכנס למצבים שאפשר להגדיר אותם מצוקה נפשית שחייבו את לקיחתו לבתי חולים", לרבות ימים אחדים לפני האירוע. לטענתו, אף שאין במסמכים האמורים כדי לבסס סייג לאחריות פלילית, "בוודאי המצב שהוא היה בו משך השנים מצדיק שקילת העניין לזכותו בהפחתה בעונש שיוטל עליו אם זה גם בקביעת המתחם ואם זה בעונש שייקבע בתוך

המתחם". לדבריו אף שהנאשם יצא מביתו כשברשותו הסכין האמורה, אין בכך להעיד על תכנון מוקדם של עבירה בימים שקדמו לאירוע.

עוד נטען כי יש לתת משקל רב לפציעתו של הנאשם במהלך האירוע. לדבריו מצפייה בסרטון המתעד את האירוע עולה כי הנאשם "לא תפס את הרגליים שלו וברח מהמקום, הוא נשאר לעמוד במקום אחר כך ירד על הברכיים, הרים ידיים, חיכה במשך דקות רבות עד להגעת כוחות המשטרה והוא נורה בבטנו כאשר הידיים שלו מורמות ולא מהווה כל סכנה על אף אחד... לא הייתה כל הצדקה לירות בו". לטענתו כתוצאה מהירי, אושפז הנאשם לטיפול בבית החולים כשהוא מורדם ומונשם "והוא סובל ויסבול כל החיים לו מהירי, אין לו שליטה על הסוגרים וזה גם מקשה עוד יותר על השהייה שלו בין כותלי בית הסוהר". לדבריו בין כותלי בית המעצר עבר הנאשם ניצול מיני, משאסירים אחרים נדרשו לסייע לו בהחלפת חיתולים. לכך הוסיף, כי הטיפול הרפואי הניתן לו בשירות בתי הסוהר לקוי.

ב"כ הנאשם מוסיף וטוען כי הנאשם "אדם נורמטיבי לגמרי... סיים תואר ספרות אנגלית באוניברסיטה, עבד למחייתו כפקיד קבלה בבית מלון" ומשכך אין מקום להרחיקו מהחברה בשל סיכון הנשקף ממנו. לדבריו עמד על ניהול הוכחות בתיק, כשהוא מצמצם את יריעת המחלוקת לשאלת מצבו הנפשי של הנאשם בעת האירוע, בלא שחלק על מעשיו. משכך אין לזקוף התנהלות זו לחובתו.

דיון והכרעה

8. בעת שיצא לריצה בשעת בוקר ביום שבת, מצא עצמו המתלונן מותקף במפתיע על ידי הנאשם, שכאמור אחז בידו סכין ארוכה, ובאמצעותה ניסה פעמים רבות לדקור אותו כדי לגרום למותו. הודות לנחישותו של המתלונן ומאבקו הממושך בנאשם, נמנע הדבר.

הנאשם הורשע בעבירה הבסיסית של ניסיון רצח משלא יוחס לו בכתב האישום מניע של טרור, ובהתאם לכך יש לגזור את דינו. נסיבות העבירה חמורות - מדובר באירוע מתוכנן, כשהנאשם הצטייד מבעוד מועד בסכין ארוכה, ואף שלא קדם לאירוע סכסוך ואף לא היכרות מוקדמת, ניסה הנאשם בכל מאודו להמית את המתלונן וחדל מכך שלא מתוך בחירה.

9. בקביעת מתחם העונש ההולם יש לתת ביטוי לכך שלא נגרמה למתלונן כל פגיעה פיזית, זאת בשונה מנסיבותיהם של מרבית פסקי הדין שעניינם ענישה בגין עבירה זו. עם זאת, כאמור נגרמה למתלונן פגיעה נפשית משמעותית כתוצאה מהאירוע, המשפיעה על מהלך חייו.

עיון בפסקי הדין שעניינם ענישה בגין עבירת ניסיון רצח שאינה ממניע של טרור, מעלה כי קיים מנעד רחב בחומרת העונשים המוטלים בגין עבירה זו. בין היתר, ניתן כאמור משקל למידת הפגיעה בגופו של קורבן העבירה.

בע"פ 2555/15 מוהלס נ' מדינת ישראל (19.7.2016) הותר בית המשפט העליון על כנו עונש של 15 שנות מאסר בגין ניסיון רצח באמצעות סכין יפנית של עובר אורח שנקלע באקראי בדרכו של המערער ושני חבריו, ללא כל התגרות קודמת מצדו. בית המשפט הדגיש כי "חומרת הרבה של העבירה נובעת, בין היתר, גם מהסתמיות שבה. המערער לא נתן הסבר למעשיו. בלא כל מניע ובלא כל סיבה הנראית לעין, ביקש המערער ליטול חיים של בן-אנוש. מעשה אלימות זה חורג מנזקו הקשה של הנפגע, ופוגע פגיעה קשה בביטחון הציבור. את השלום והשלווה ברחובות העיר מחליפים הפחד והאימה מהסכין והמאכלת שאינם מבחינים בין דם לדם". באותו מקרה פונה המתלונן לבית החולים במצב קריטי, ונזקק להחייאה ולניתוח בהול.

בע"פ 5922/22 קוזלוב נ' מדינת ישראל (13.8.2023) דובר בניסיון לרצח בדרך של חניקה עד אובדן הכרה של שכנה, כבת 75 בעת האירוע, שבה נעזר המערער כשביקש ללוות כספים, כאשר "עד לרגע זה, לא ברור מה הביא את המערער לתקוף את המתלוננת". המתלוננת, לא נזקקה להתערבות רפואית בגין התקיפה, אך מעשיו של המערער הותירו בה נזקים נפשיים. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והפחית את העונש מ-13 שנות מאסר ל-11.5 שנות מאסר, בהיותו "חורג באופן משמעותי מהענישה המקובלת במקרים דומים": "מבלי להקל ראש כלל ועיקר במעשיו של המערער, הרי שבמקרים שבהם האלימות הייתה קשה ומשמעותית מזו שבענייננו - כאשר התקיימו יסודות הכוונה תחילה 'למהדרין', וקורבנות העבירה ספגו פציעות פיזיות משמעותיות ונזקקו להתערבות מצילת חיים - נגזרו עונשים דומים לזה שנגזר על המערער בענייננו, ולעתים אף עונשים קלים יותר".

בע"פ 6962/17 קשת נ' מדינת ישראל (24.8.2020) נדחה ערעור על חומרת עונש של 18 שנות מאסר שהוטל על המערער בגין ניסיון רצח באמצעות סכין, של מכרו מזה למעלה מעשר שנים, וזאת ללא אינדיקציות ליריבות מוקדמת ביניהם ועל רקע התעסקות חריגה ומעוותת של המערער במוות ובאלימות. באותו מקרה חייו של המתלונן ניצלו בנס בזכות עובר אורח שעבר במקום. הוא נזקק למספר ניתוחים אורתופדיים ומאז האירוע מתמודד עם קשיים נפשיים קשים. בית המשפט העליון קבע כי העונש שהוטל על המערער אינו נוטה לחומרה ובתוך כך כי מתחם הענישה שנקבע בין 14 עד 19 שנות מאסר אינו מגלה עילה להתערבות.

בתפ"ח 18515-08-13 (מחוזי נצרת) מדינת ישראל נ' סאלח (13.11.2014) הוטל עונש של 13 שנות מאסר בגין ניסיון לרצח באמצעות סכין, על נאשם אשר הגיע למלון כשהוא נושא על גופו סכין, נכנס לאחד החדרים שדלתו הייתה פתוחה, התנפל על המתלוננת ששהתה בו ודקר אותה בחלקי גופה השונים. המתלוננת פונתה לבית החולים במצב בינוני-קשה ונזקקה לטיפול רפואי, ומהפך הנפשי-רגשי היא התקשתה לשקם את חייה ולחזור לפעילות תקינה. המדובר באישה זרה לנאשם, שלא קדם לו כל קנטור מצדה, והסיבות שהניעו את הנאשם לבצע את המעשים לא הובררו. בתוך כך לא נמצא ביסוס לטענה כי העבירות בוצעו בנסיבות בהן קיימת קרבה לסייג לאחריות פלילית.

10. אשר למצבו הנפשי של הנאשם בעת האירוע, כדי להביא בחשבון את מצבו הנפשי של נאשם

לצורך הקלה מסוימת בעונשו, "די בכך שיקבע כי הנאשם סובל מהפרעה נפשית משמעותית, וזאת מבלי לקבוע ממצא חד-משמעי באשר לקיומה של מחלת נפש של ממש" (ע"פ 1865/14 פלוני נ' מדינת ישראל (4.1.2016)). כאמור, במקרה שלפנינו, אף שנמסר כי בעת האירוע התנהג הנאשם באופן "מוזר" ואף שלא נמצא מניע למעשה, לא הונחה לפנינו תשתית משמעותית המצדיקה הקלה בעונשו בגין מצבו הנפשי.

11. נוכח האמור, יש לקבוע את מתחם העונש לעבירה שבה הורשע הנאשם על 12-15 שנות מאסר בפועל.

12. את עונשו של הנאשם יש לגזור בתחתית המתחם. עד לעבירה ניהל הנאשם אורח חיים נורמטיבי ומעולם לא היה מעורב בפלילים. את ניהול המשפט על ידי בא-כוחו אין לזקוף לחובתו, משהצר את יריעת המחלוקת לשאלת מצבו הנפשי של הנאשם בלבד.

מתסקיר שירות המבחן עולה אמנם כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו. ואולם מנגד מאסרו של הנאשם צפוי לגרום לו סבל רב מהרגיל, נוכח פציעתו החמורה, שנסיבותיה לא הובהרו לפנינו. נוכח כל האמור יש לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

13. אשר על כן יש לגזור את דינו של הנאשם ל-12 שנות מאסר בפועל מיום מעצרו 19.3.2022.

שישה חודשי מאסר על תנאי בגין עבירות אלימות מסוג פשע בתוך שלוש שנים ממועד שחרורו ממאסר.

פיצוי למתלונן בסך 70,000 ₪ שישולם בעשרה תשלומים חודשיים, רצופים ושווים, החל מיום 1.9.2025. ככל שלא יעמוד באחד התשלומים, תעמוד היתרה לתשלום מידי.

אלי אברבנאל,
שופט

השופט א' דראל - סגן נשיא:

אני מסכים

ארנון דראל, סגן נשיא

השופטת ח' זנדברג:

אני מסכימה

חיה זנדברג, שופטת

הוחלט להטיל על הנאשם את העונשים כמפורט לעיל.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

למתלונן נאחל כי, כפי שלקח את גורלו בידו ועלה בידו להציל את חייו במאבק נחוש עם הנאשם, יעלה בידו להתגבר על הצלקות העמוקות שהותיר בו האירוע, על מנת שיצא לדרך חדשה וטובה.

ניתן היום, י"ט בתמוז התשפ"ה, 15.7.2025 במעמד הצדדים.

חיה זנדברג,
שופטת

אלי אברבנאל,
שופט

ארנון דראל, סגן נשיא